

Kulturális jegyzetek

Folyosó-galéria

Hová nem kerülnek immár a képzőművészeti alkotások?! Évszázadokkal ez előtt még egymáshoz simul épület és szobor, freskó és bútor, falikárpit és portré, intarzia-betétes garnitúra és üveglalak. A polgárság megjelenésével vált berendezési tárggyá, majd később kiállítási darabbá a képzőművészet sok válfaja. S aztán a kiállítástervezés is hivatássá, szakmává, művészetté.

Csak hogy a kiállítások terkeit, helyiségeket követeljenek. Olyan lehetőségeket, ahol úgy mutathatók be az alkotások, hogy közvetlen, s a legnagyobb élményt jelentik az érdeklődőknek. Napjainkban a művészet köznevelődési missziójának elterjedésével egyre gyarapodik a kiállítások száma. Ennek sok eredménye is mérhető, de negatív hatásai is érzékelhetők.

Már nemcsak múzeumok, képtárak, művelődési intézmények szerveznek rendezvényeket, de betörték a képek, szobrok munkahelyi és ifjúsági klubokba, pincékbe és padlásokra, vállalati ebédlőbe és irodá- falakra. Jó dolog, ha minél több műalkotás talál utat az emberekhez, azokhoz is, akik még nem lépték át a hagyományos kiállításhelyiségek ajtaját. De jogos a művészek aggodalma is: jól tesz-e festményeinknek, szobrainknak az ebédlők ételszága, az irodák füstje, a pincek félhomálya? Es vajon mindig megtalálják-e egymást alkotás, kiállítási lehetőség és közönségigény? Hiszem, hogy a társadalmi változásokkal szinkronban

megtalálhatók azok az új művészetet népszerűsítő, vizuális ismereteket terjesztő formák és fórumok, amelyek lépestartanak a mindennapi fejlődéssel.

Néhány évvel ezelőtt Szegeden is kipróbálták a kirakat-galériát (a műalkotás szinte kilépett az utcára, de aztán nagyon hamar — ki tudja miért?! — vissza is húzódott onnan. Most csak a szegedi fotósok, ritkán változó alkotásai láthatók a Kiss Jenő utca sarkán levő kirakatban.). Az összel Lengyelországban járván, az egyik tengerparti kisváros főtérén láttam az úgynevezett Egy kép galériát. Az egyik üzlet kirakatában egy festőállványon egy kép állt, alatta az alkotó portréja, néhány élettrajzi adat, és egy rövid képmismertetés. Rendkívül szimpatikusnak tűnt. Nemrégiben a megyei oktatási és továbbképzési központtól érkezett meghívó Folyosó-galériájuk megnyitására. Nem éppen lelkesített egy újabb kiállítási fórum megszületése, ám végig gondolván az elképzelés szándékát, igazat kell adni a megálmódoknak. Ez az az intézmény, melynek irodáiban — így hát folyosóján is — szinte rendszeresen megfordul Csongrád megye oktatási intézményeinek és köznevelődési hálózatának megannyi vezetője, irányítója. Ötleteket kaphatnak iskolái és köznevelődési kiállítások rendezéséhez, művész-közönség találkozási szervezéséhez. Nem direkt módon, hanem szinte észrevétel nélkül. És ez sokkal fontosabb, mi több marandóbb.

Népművészeti vásárok

Az elmúlt év őszén a Művelődési Minisztérium jogszabályt alkotott a népművészeti vásárokról. Sokakban fölvetődött a kérdés, miért van szükség erre? Vajon külön kell-e választani a kirakodó- és átlatványokat, a zsvásárt és a népművészeti vásárt? Aki rendszeresen böngész az újságok híryanagját, az utóbbi években gyakran olvashatott népművészeti vásárok rendezéséről, sőt értesülhetett azok hatalmas sikeréről. Viték a cserepet, hímzett mellényt — mint a cukrot —, s dagadt a vásárokozó pénztárcája.

A népművészeti tárgyak jelentős része ma már nem használati, hanem dísz tárgy. Alapjaiban esztétikai céllal készülnek, a lakások díszítésére szolgálnak. Elsősorban a városi lakosság igényli, amely némi nosztalgiaival gondol múltjára, gyerekkorára vagy szüleire, az egykori falusi életformára, s ezekkel próbálja visszaidézni emlékeit. Ezt a hatalmas igényt nem tudták kielégíteni a falusi padlások, fészerek és szobák tartalékai, de még a népi iparművészek termékei sem. Így aztán szerencselovagok és

dilettánsok, valami közügyességgel rendelkező kóklerek árasztották el jórészt giccsel az ország népművészeti vásárait. Megszűnt tehát a régi tárgyak dokumentumértéke, devalválódott a népi iparművészek magas esztétikai színvonalát képviselő munkássága, úgy tűnt, mindent bekebelez az a giccsárada.

Az új törvény értelmében népművészeti vásárokon, csak az újjászervezett Népi Iparművészeti Tanács által nyilvántartott és elismert népművészek vehetnek részt, zsűrizett alkotásokkal. Néhány, az iparművészeti kategóriába tartozó tárgyat és eszközt készítő kisiparos a Népi Iparművészeti Tanács külön engedélyével, zsűrizés után, jogot szerezhethet a vásárokon való részvételre. Az alkotó ember személyiségét, a népművészet tisztaságát és folytonosságát védi ez a törvény. Érdemes megszívlelni, az ellenőrzést megszervezni, különösen most, tavasz közeledtével, hisz nemsokára fölverik első sátraikat a népművészek a Tisza-parton, és szerte az országban.

Tandí Lajos

Áruházak, magánépítőknek

„Fészek” néven országos áruházai rendszert hoz létre a magánépítők építkezések támogatására a Tüzépp Egyesülés. A rendszer első egységét február 16-án nyitják meg a Szolnoki Tüzépp-telepen — jelentették be Szolnokon, a belkereskedelmi, valamint az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium közös sajtótájékoztatóján. Huszár Sándor a Tüzépp Egyesülés vezérigazgatója elmondta, a cél az, hogy a 2—5 ezer négyzetméter alapterületű áruházakban egy helyen megvásárolhatók le-

gyenek a lakásépítéshez, felújításhoz, karbantartáshoz, illetve a lakókörnyezet tisztaságához szükséges eszközök, berendezések: a fa- és építőanyagok, a szerszámok és szerelvények, az elektromos cikkek, a kertiarúk, stb. Emellett a rendszerhez tartozó áruházak széles körű szolgáltatásokat is nyújtanak: vállalkozó például üvegek, faanyagok méretre vágását, építési eszközök és gépek kölcsönzését, tovább bővíti és korszerűsíti az anyagbiztosítási megállapodások rendszerét.

A mai Postaládának azt a címet is adhatnánk: Társ-szerzőnk az illetékes. Igen szép számban érkezett ugyanis olyan levél-szerkesztőségünkbe, amely egy-korábbi olvasói észrevétel, panasz kivizsgálásáról, orvoslásáról tudósít. Hogy ezeknek a válaszleveleknek szokásunkhoz híven minél előbb helyet adhassunk, az olvasói észrevételeket kissé rövidebbre fogjuk ezúttal, S talán nem veszik zokon jövendő társ-szerzőink, ha arra kérjük őket: törekedjenek mondandójuk tömörítésére. Hat-nyolc oldalas levelek közlésére ugyanis nincs

működünk, s a Postaláda szerkesztői olykor bizony azért kénytelenek egy-egy érdekes, színesen megfogalmazott levelet félretenni, mert az túlságosan hosszú...

„A Délmagyarország január 15-én megjelent *Allitás* című cikkében a Szilléri sugárúti lámpa tilos jelzésén áthaladó autóbuszok közlekedését bírálta a szerző. A helyszíni vizsgálat során megállapítottuk, hogy az összehangolt lámparendszer elkészülté óta az a probléma megszűnt, ugyanis az addig gondot okozó fáziselértést, az illetékesek megszüntették. Ennek ered-

ményeként a Hajós utcai kereszteződésből zöld jelzésre induló forgalom a Szilléri sugárút és Nagykorút kereszteződésénél szabad jelzést kap” — olvastuk a Volán üzemigazgatójának, Balogh Imrénének a levelében.

„Lapjuk január 24-i számában olvastam a bébiételes üvegekkel kapcsolatos gondokról. Leírom, amit én erről hallottam az Ablak című tévéműsorban. A bébiételekben és -italokban nincs tartósítószer. Ezért igen magas fokon (130 Celsius-fok) hőkezelik. Mivel az üveg vékony falú, a többszöri sterilizálást nem bírja el. Ezt magam is tapasztaltam, a hosszabb ideig tartó melegítéskor az üveg alja megrepedt. No, ettől függetlenül még kiválóan lehet járolni benne fűszert, virágmagot, sót remek horgászcsali számára is” — írja Cserényiné Nemes Erzsébet, a Keresztöltés utca 13. szám alól.

Vétel és hangvétel

Klárfa Aladár (Palánk 5., III. 10.) mostanában nem csupán tévét néz, ha bekapcsolja készülékét, hanem CB-rádiók egymás közti beszélgetését is hallgatja. Nincs szerencsésebb helyzetben akkor sem, ha a rádióműsorból választ ki érdekes adásokat: abba is beleszólhat, hiszen az „égi hangok”. Hogy valóban a CB-sék zavarják-e a vételt, vagy esetleg más, URH-sávban működő adók, azt szakemberek állapítják meg: a posta RTV-műszaki igazgatósága hőmérvósárhelyi zavarvizsgáló

üzemének figyelmébe ajánljuk tehát e panaszt. F. J. az újszegedi Sportuszoda néhány vendégének magatartásáról ír. Azt kifogásolván, hogy többen — úgy tűnik, szándékosan — fejesugrálással, csapkodással zavarják a békésen tempózókat. S amikor levélírónk a rendbontókra hívta fel az uszoda „rendezésként” figyelmét, meglehetősen utasító választ kapott. Olvasóink szerint nekinek az a dolga, hogy a rendre figyeljen, a hangvételben is igényesebbnek kellene lennie...

Autóokról, kritikusan

Egyik autós olvasónk a gyalogosok és gépjárművezető társai érdekében fogott tollat:

„A Reflektor rovartban nagyon jól jellemezték a lakótelepi rémek közlekedését. Tenni is kellene valamit, nem ártana, ha a veszélyesen száguldozókat kiszűrnék a járőrök. Az Eszaki városrészben az Ág utca és a Csongrádi sugárút kereszteződésében tavaly 3—4 komoly baleset volt; ahogy a közlekedést látom, az idén is lesz. (Jóslás: január 29-én.) A relatív vadul hajtott mellett hihetetlen szabálysértések sorozatát figyelhetünk meg rendőreink naponta: az egyirányú utcákból jönnek a tilos irányban kifelé. Például az egyetem központi épülete mögül, rá a villamosokra, neki a Somogyi tejtő előtti vezető út forgalmának, pedig az

áruház felé kellene kihajtani. A másik: befordulnak ott, ahol a nyíl egyenes haladást jelent; vagy balra, ahol csak jobbra szabad. Helyszínen: a Brüsszeli körúton jönnek a Kossuth Lajos sugárút felől. Odaérnek a Csongrádi sugárút kereszteződéséig, és jobbra fordulnak a Szent István tér felé. Pedig jobbra tilos. A másik: a Marx téri piacról a vasútforgalmi technikum előtt elhaladva a jobbra jelző nyíl ellenére ráfordulnak balra a körútra. Bármeilyik nap! Mindhárom eset megfigyelhető, de sose láttam, hogy arra tévedt volna egy rendőr, és megbüntette volna a tettest.” A Postaláda mai szerkesztőjének van olyan ismerőse, aki nemsokára látott már rendőrt, hanem fizetett is neki a Marx téren...

Jó tanács, közlekedésszervezőknek

A „Veszélyes kereszteződések” című, a közelmúltban megjelent irásunkhoz dr. Gábor Pál fűzött észrevételeket.

„Évek óta szeretném felhívni a figyelmet a gyáláreti 45-ös és a mihalyleteki 66-os buszok fölösleges parádéztatására a Bartók Béla téren és környékén. Mindkét busz a Centrum felől, egyenesen a végállomásra állhatna be, nagy ívben balra kanyarodva a fér keleti oldalára. Így a legrövidebb utat használva, nem pazarolnák az üzemanyagot, nem szennyeznek a levegőt, és nem akadályoznak a forgalmat. Ezzel szemben mindkét busz — ahelyett, hogy rögtön a végállomásra állna be, és leállítaná motorját — a Budalakk üzlete előtt áll meg, és ott rakja le utasait. Sofőrjeik itt adminisztrálnak, és cserélik a szükség szerinti kocsi táblát, s jár a motor, zajt és bűzt árasztva. Ezután elindulnak a Bartók tér északi

oldalán és kis ívben jobbra kanyarodnak a Török utcába, ahol autók parkolnak, majd a sarkon ismét jobbra fordulva a Rákóczi tér déli oldalán nyomulnak előre (parkoló gépkocsik között), majd ismét, kis ívben jobbra kanyarodva mennek az amúgy is teltett Tábor utcán. Ahol ugyancsak több parkolnak, sőt a hentesüzlet és gyógyszerár előtt még teherautók is rakodnak.

Azt hiszem, végre ideje lenne ezt a fölösleges hurkot központi intézkedéssel betölteni. Egy kifogása lehet a Volának, miszerint a kocsiknak nem mindig jut hely a tér keleti részén. De ez nagyon ritkán fordul elő (ablakaim oda nyilván). Szervezéssel meg lehet oldani. Örülök, ha ésszerű javaslatom végre meghallgatásra talál, és ezzel is hozzájárulhatnék a Bartók tér és környéke fölösleges zsúfoltságának megszüntetéséhez.”

Cikkeink visszhangja

Február másodikán *Előszobafal* címmel glossza jelent meg lapunkban, melynek visszhangjaként érkezett a Szegedi Bútoripari Szövetkezet elnökének levele. Ebből idézünk: „Az előszobafalat a pápai Asztalos Ipari Szövetkezet gyártotta 1981-ben holland megrendelésre. Saimos, az úrságirótevésen tájékoztatták, ugyanis nem arról van szó, hogy ezt az előszobafalat csak exportra gyártják, hanem arról, hogy egyáltalán nem is fogják gyártani 1982-ben, mert a külföldi megrendelés

saimos nem realizálódott. A boltunkban nyilvántartott mintegy 20 darabos igényünket pedig nem tudják kielégíteni, mivel náluk a sorozatnagyság 500 darab ebből a termékéből. Ezre az azonban a felelősséget vezetőink iránt, szövetkezetünk úgy határozott, hogy átveszük az előszobafal gyártását, és a második félévben az igényeket ki fogjuk elégíteni. Ezen intézkedésünkkel egyébként érdeklődő vásárlóinkat üzletünkben tájékoztatjuk is.”

Kié a csó?

A múlt év közepén Újszegeden, az Odessza lakótelep néhány házához kikicserélték a meleg vizet szállító csöveket. Ez a munka hosszú hónapokig tartott, csinálták két napig, aztán megszakították két hétre, a lakók sokat bosszankodtak a feltűrt terepért, azért, hogy nem volt meleg vízük, s a gyerekek épségét veszélyeztetették a födéten csatornák.

A munkálatokat a fűtés-idény kezdetére befejez-

vezető a betétkönyvvel kapcsolatos végzését meghozta, melyet a Szeged 1. számú postahivatal 1980. december 24-én küldött meg a hőmérvósárhelyi fióknak. Miután a törvények értelmében a bemutatásra szóló betétkönyv elvesztése után a megsemmisítési eljárásról szóló hirdetmény egy évig kerül kifüggesztésre, ezért azt a határidő eltelte után, 1982. január 8-án a Szeged 1. számú postahivatal a megsemmisítés tartalmazó jogerős végzéssel együtt a betétet kezelő fióknak elküldte. Ennek alapján 1982. január 21-én értesítettük a postahivatalt, hogy Csúcs Antal részére a betét összege kifizethető. A kifizetés 1982. január 25-én megtörtént. Ebből következik, hogy a cikkel ellentétben a betétkönyv letiltásával kapcsolatos ügyirat nem vezetett el, és nem tett el másképp az év az összeg kifizetéséig.”

Február 7-én a DEGÁZ egyik nyomásszabályozó berendezésének zárszájgát tette szóvá a Postaládában Oláh Istváné. Dr. Varjú János, a vállalat igazgatója a következőket válaszolta: „A problémát sajnós a mai napig sem tudtuk megoldani. Annak ellenére, hogy vállalatunk tervebe vette 1980. második felévére a nyomásszabályozó zárszájgát felszámolását, oly módon, hogy az új híd vezeték üzembe helyezésével a gáznvórást változtatjuk, ezt a tervünket a beruházási költségek csökkentése miatt megvalósítani nem tudtuk. Jelenleg befejezés előtt áll a szobán forgó vezeték építése, s reméljük, hogy a fűtési szezon befejezése után az üzembe helyezésével a zárszájgát felszámolásának tudjuk megteremtést és türelmet kérünk a műszaki probléma megoldásáig.”

Egy héttel ezelőtt a béketelepi Csallókői utca közvilágítási problémáiról szóló levelet tettünk közzé. A DEMASZ szegedi üzemigazgatója gyors válaszból megtudtuk, hogy a bejelentésnek már másnap alaposan utánajártak, és intézkedtek is.

Összeállította: Pálfy KataJin